

Список використаних джерел:

1. Альтернативна інституційність [Електронний ресурс] // Open Place. – 2019. – Режим доступу: <https://openplace.com.ua/alternatyvna-instytutsijnist/?fbclid=IwAR27Gjqa5VPxLJN0apMkzwIwW-aThCIWcr6Q8Vmzilir9alemjheNZpBxVwY>
2. Манович Л. Язык новых медиа / Лев Манович. – Москва: Ад Маргинем Пресс, 2018. 400 с.
3. Пол К. Цифровое искусство / Кристиана Пол. – Москва: Ад Маргинем Пресс, 2017. 210 с.
4. Раш М. Новые медиа в искусстве / Майкл Раш. – Москва: Ад Маргинем Пресс, 2005. 33 с.

Ткачук Н.В.

студентка,

Науковий керівник: Братусь І.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

Інститут мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка

ФІЛОСОФІЯ ПРИРОДИ

У СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ АРХІТЕКТУРІ

Особливості сучасної японської архітектури здебільше засновані на синтоїзмі – традиційній японській філософії та релігії, заснованій на культурі предків та поклоніння силам природи. Осягнення закономірностей життя природи, її ритмів і мінливості було метою роздумів людини, сенсом буття. І тому, в японській культурі не могло виникнути ідеї підкорення природи, і тим паче протистояння їй. Навпаки, головним був пошук гармонії зі світом. Вся природа в очах японців одухотворена. В синтоїзмі божествами можуть бути духи гір та каміння, річок або дерев. До речі шанувались не тільки боги, але і середовище навколо них [1, с. 215]. Сучасна архітектура Японії багато ввібрала з естетики традиційного японського житла з його прагненням до простоти, мінімалізму та трансформації. «Зв'язок з природою, простота, ідея традицій – все, що потрібно щоб створювати сучасну архітектуру», – К. Курокава [2].

Група японських архітекторів, серед яких виділяються Т. Андо, А. Ісодзакі, М. Судзукі, Т. Іто, К. Кікутаке, К. Кума, заперечують вплив західної архітектури, образу мислення та європейських традицій на свою архітектуру. Їх будівлі прості, в них все спрощено та мінімалістично. Але водночас вони прагнуть за допомогою спрощених форм, поверхонь, деталей та простору досягти рівноваги між архітектурою і природою [3]. Самобутність сучасної японської архітектури простежується не у використанні та копіюванні елементів історичної національної культури, а дотриманні основному принципу східної філософії – єдності протилежностей. Відбувається розчинення меж архітектурного об'єкта. Ставлення до простору – важливий принцип в японській архітектурі. Оскільки природа тлумачилася як простір який населений духами, від яких залежить добробут людини.

Природа грає вирішальну роль в проектах сучасних японських архітекторів. Проектуючи, архітектор завжди концентрується на тому, як природа, буде сполучатися з будівництвом. Взаємодія тіні та світла, яке забезпечується обмеженим відкритим фрагментом неба, тривимірними формами, вираженими у бетонних стінах, лежить в основі філософії природи та архітектури – це створення геометрії природи геометрією стін. Прикладом може служити будинок Косино (арх. Т. Андо. 1979–1980 рр., 1983–1984 рр.) архітектор поступово розкриває світу природи замкнуту коробку, дозволивши інтер'єру та зовнішньому середовищу спілкуватися за допомогою прорізів у стінах, між стінами та покрівлею, ретельно опрацьовуючи простір. Світло, що проходить скрізь отвори, драматизує інтер'єр і робить його повністю залежним від умов природи. Інтер'єр поступово зливається з пейзажем. Таким чином, природа стає основним просторово – структурним елементом в архітектурі [4].

Проста та сильна архітектура одночасно з'єднує простоту форм зі складністю простору. Лапідарні, текстурні стіни функціонують як плоскі поверхні в концептуальному живописі. Архітектори використовують також природні матеріали – натуральне дерево. Старіючи дерево, перетворюється на ковчег пам'яті, в деталях твору живуть спогади. Так само деякі архітектори використовують відображення дзеркальних поверхонь, що підсилює зв'язок з оточенням. За допомогою використання скла як матеріал стін, перешкода існує фізично – це захист від зовнішнього простору, але візуально між внутрішнім та зовнішнім простором немає межі. Один з прийомів це скляна стіна у води – світло,

яке відбивається від гладі води, падає на скло, висвітлює внутрішній простір і стирає цю фізичну межу, але показує її присутність відблисками на освітленій бетонній стіні, прикладом може бути музей мистецтв в Нагасакі (арх. К. Кума 2003–2005 рр.) [5].

Рис. 1. Музей мистецтв Нагасакі, Японія. 2003–2005 рік

Таким чином, геометрія природи та геометрія архітектури – їх відносини виражені в естетиці відсутності – це основа японського світогляду і філософії в архітектурі. Розглянемо прийоми та принципи, що застосовуються архітекторами Японії для гармонійної взаємодії архітектури та природи:

- принцип єдності протилежностей;
- природа виступає основним просторово-структурним елементом в архітектурі;
- ведеться розробка ділянки за трьома вимірами для вписування об'єкту в природне оточення і ландшафт;
- прийм перетікаючих, схильних до трансформації просторів;
- спрощена геометрія архітектури, але складний маршрут руху, який трансформує просту геометрію у вишуканий просторовий досвід;

- лапідарні, текстурні стіни позбавлені декору;
- використання природного матеріалу – дерева;
- використання скляних і дзеркальних поверхонь;
- включення в об'єм будинку «проміжного» простору.

Список використаних джерел:

1. Грішелева, Л.Д. Формування японської національної культури. Кінець XVI – початок XX ст. / Л.Д. Грішелева. – М.: Видавництво «Наука», 1986. – 215 с.
2. Іконніков А.В. Архітектура XX ст. Утопії і реальність О.В. Іконніков. – Т. 2. – М.: Видавництво «Прогрес – Традиція», 2002. – 672 с.
3. Орільська О.В. Сучасна зарубіжна архітектура / О.В. Орільська. – М.: Видавничий центр «Академія», 2006. – 260 с.
4. Фуруяма Масао / Тадао Андо. Геометрія життєвого простору / М. Фуруяма. – Tachen / Арт-родник, 2008. – 96 с.
5. Jodidio Philip / Architecture_in_Japan / P. Jodidio. – Tachen, 2006. – 192 p.

Фоменко М.А.

студент;

Войко Н.Ю.

кандидат архітектури, доцент,

Київський національний університет

будівництва та архітектури

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИБЕРЕЖНИХ ЗОН

У сучасних умовах, коли людина все активніше втручається в природні процеси, спостерігається інтенсивне техногенне навантаження на прибережні території малих річок, яке приводить до високого ступеня деградації їх ландшафтів. Аналіз практики організації прибережних територій таких річок визначив низку проблем, що стосуються охорони раціонального та збалансованого їх використання.

Як правило, забудова вздовж річок має низький естетичний рівень, вона не упорядкована та безсистемна; часто вона перетворюється в вузьку смугу, де повністю відсутнє озеленення, а переважає щільна